

Toespraak gehouden door Jan Eerbeek, voorzitter Exodus Nederland, op de jaarlijkse Exodus vrijwilligersdag in Nijkerk op vrijdag 5 november 2010

Beste Exodus vrijwilligers,

Mooi dat we hier vandaag weer met jullie allemaal bij elkaar zijn op deze jaarlijkse Exodus vrijwilligersdag. Vrijwilligers in de gevangenis, in de nazorg, in de Exodushuizen, in het OKD.

Ik wil beginnen met een woord van nagedachtenis aan onze vrijwilliger Cees Martinn, die kortgeleden is overleden. Cees heeft veel inzet gehad voor Exodus en wij gedenken hem met veel dankbaarheid.

Graag wil ik iets zeggen ter inspiratie als inleiding ook op het jaarlijkse persoonlijke geschenk.

Een paar dagen geleden sprak ik een oud-bewoner van een Exodushuis. Hij vertelde over zijn onzekerheid toen hij uit de gevangenis kwam. Hij had voor en tijdens zijn detentie veel verloren van wat waardevol was in zijn leven. En toch wilde hij na zijn detentie een nieuw bestaan opbouwen. De gevangenis bood nog een zekere mate van veiligheid. Toen hij eruit kwam, was hij diep van binnen onzeker en kwetsbaar. Hij heeft het Exodusprogramma met succes gevolgd en hij heeft een stukje van zijn nieuwe bestaan inmiddels opgebouwd. Het gaat goed met hem. Dat gevoel van onzekerheid, komend uit de gevangenis, hebben veel gedetineerden als ze vrijkomen. De vrijheid waar ze naar uitgekeken hebben is minder hoopvol dan ze hadden gedacht. En de samenleving waar ze in terecht komen heeft niet zo'n uitnodigend gezicht. Integendeel, de samenleving is niet gastvrij als je straf erop zit en er is weinig echte geborgenheid.

Wat is de zin en de betekenis van ons vrijwilligerswerk? Nu eens kun je de betekenis van je inzet heel sterk ervaren en dan weer kun je jezelf afvragen waarvoor je het allemaal doet. Ik denk dat een diepe zin van ons vrijwilligerswerk is dat wij iets van een vriendelijk gezicht van de samenleving willen zijn. Dat wij ogen willen zijn die iemand die vrijkomt aankijken vanuit die samenleving en die ogen willen zien wie die ander is. Jullie als vrijwilligers zijn de uitgestoken hand van de samenleving en de arm waarin je kunt inhaken. Of de arm die om iemand heen geslagen wordt. Vrijwilligerswerk is het bieden van een beetje herbergzaamheid te midden van een vaak anonieme samenleving. De kracht van wat je geeft is wie je bent voor mensen op hun zoektocht naar een nieuw begin. Jullie zijn er voor mensen die willen leven aan de verlorenheid voorbij. In jullie vrijwilligerswerk laten jullie zien dat er voor ieder mens hoop is, hoe zijn levensweg ook gegaan is.

Graag wil ik jullie ieder persoonlijk namens de Vereniging Exodus Nederland heel hartelijk danken voor je inzet voor onze mensen en kinderen.

We vormen met elkaar in Exodus een hecht verband om mensen die gevangen zitten in hun eigen levenssituatie daaruit te bevrijden en met hen een weg van herstel van het leven te gaan. Jullie coöperatie met hen is daarbij van essentiële betekenis.

Het werk dat wij met elkaar doen is mooi en heel zwaar tegelijk. Want al onze mensen hebben een grote persoonlijke en maatschappelijke problematiek.

En daarom hoop ik jullie vandaag een beetje inspiratie te kunnen meegeven om je werk ook van binnenuit te blijven doen.

Ons nieuwe logo verbindt Exodus met het bieden van perspectief. Dat is wat we doen, maar dat perspectief moet geboden worden aan mensen met een diepe persoonlijke en maatschappelijke problematiek. Op persoonlijk gebied gaat het om nogal wat:

identiteitsproblemen,

Wie ben ik zelf als ik uit de machocultuur ben gestapt?

Hoe zien mijn relaties eruit?

Waarheen ben ik op weg in mijn leven?

Wat wil ik ervan maken?

Waar geloof ik in?

Hoe kan ik gemotiveerd blijven?

En op maatschappelijk gebied:

Welke plaats neem ik in onder de mensen?

Waar vind ik een huis? En werk? En nieuwe contacten?

Nu eens gaat het goed met onze mensen, dan weer wordt ineens een verborgen problematiek weer manifest. Nu eens lijkt het perspectief te komen en dan weer kan alles ze uit handen vallen.

Als Exodus zijn we eigenlijk een bevrijdingsbeweging. Exodusvrijwilligers mogen mensen helpen zichzelf te bevrijden uit de trekkracht van de onderwereld. En we mogen ze helpen en coachen om een nieuw bestaan in de bovenwereld op te bouwen.

Wij willen ook als vrijwilligers werken met deskundigheid en vooral ook met compassie. Dat betekent dat we altijd in onze mensen dieper willen kijken dan hun gedrag. En dat we altijd meer in ze willen zien dan ze zelf laten zien.

Een prachtige gospel zegt: 'You raise me up to more than I can be.'

Mooi dat wij er met elkaar aan kunnen bijdragen dat mensen weer thuisraken in hun leven en in de samenleving. Je gaat een tijdje met hen die je als vrijwilliger begeleidt, op weg. Voor hen ben je dan misschien wel meer dan je denkt, een houvast, een hand om vast te houden. Ja, dat willen we doen: mensen bij de hand nemen om ze door een leerproces heen een kans te geven om iets van hun leven te maken.

Van dat houvast dat je bent, wil ik je graag ook vandaag weer een symbool meegeven. Ik doe dat samen met mijn collega Wim Timmer, adjunct Hoofdaalmoezenier en lid van de Commissie Vrijwilligers & Kerkzaken.

Maar eerst wil ik graag de mensen van Vrijwilligers & Kerkzaken, het team V en K, de Commissie Ven K en de aanwezige Exodusmedewerkers danken voor hun inzet. Een ondersteuning voor het vrijwilligerswerk en ik wil jullie als dank daarvoor een roos aanbieden.

Bij mijn tingieter uit Schoonloo heb ik een mooi symbooltje laten maken. Het zijn twee handen die in elkaar grijpen en elkaar vasthouden. Er zijn er met een oogje, dan kun je ze omhangen, en zonder oogje.

Het is de hand van jou en degene die je begeleidt die aan jouw zorgen is toevertrouwd. Die twee handen bepalen je bij waar het in de begeleidingsrelatie ten diepste om gaat. Samen een weg van bevrijding gaan.

Je kunt die handen bij je dragen. En ze zo nu en dan – als je het niet meer met iemand ziet zitten – even vasthouden.

En die twee handen kunnen helpen om ook als het latente oude gedrag bovenkomt, toch die ander vast te houden en met hem of haar mee te gaan en te knokken om niet op te geven maar door te gaan. De toekomst tegemoet. Begeleiden vanuit hoop en verwachting.
Ik hoop dat jullie in je werk ook in het komende jaar gezegend worden en voor onze mensen en kinderen tot een zegen zullen zijn.